

Seminární práce

Adriann Geuze

West 8

Andrej Tomašek

Současná krajinářská architektura

Česká Zemědělská Univerzita v Praze

2014/15

OBSAH

1. Úvod

2. Vybrané projekty

2.1 Madrid Río

2.2 Toronto Central Waterfront

2.3 Spadina Wavedeck

2.4 Playa de Palma

2.5 Govenors Island Park and Public Space

2.6 Río Cali Park

2.7 Jubilee Gardens

2.8 Sagrera Linear Park

2.9 Malecón, Puerto Vallarta

2.10 Cape Grace, Monaco

3. Závěr

4. Zdroje

1. Úvod

Adriann Geuze sa narodil 28. Októbra 1960 v Dordrechtu v Holandsku. Študoval krajinnú architektúru na univerzite vo Wageningene. Po jej absolvovaní v roku 1987 založil firmu West 8. Geuze o sebe vraví, že má v sebe inžinierskeho ducha a jeho tvorba sa uberá krajinno-urbanistickým smerom. Tento smer sa u neho delí na dve základné časti a to na funkčnú, a kultúrnu či symbolickú časť. Tvrdí, že dnešná udržiteľnosť nespočíva v politickej alebo filozofickej stránke. Udržateľnosť spočíva vo vytváraní nových, lepších ekosystémov.

West 8 – urban design & landscape architecture je jednou z vedúcich firiem krajinnej architektúry v európe. Po tom ako v roku 1990 získal prestížne ocenenie Prix-de-Rome so svojou firmou West 8, si vybudoval uznanie vo svete. Po založení organizácie SLA (Surrealistic Landscape Architecture) v roku 1992, Geuze získal ešte väčší záujem verejnosti o jeho profesiu. West 8 uplatňuje techniku modernej kultúry, urbanistickej identity, architektúry a verejného priestranstva spolu s dizajnom a kontextom konkrétneho miesta. Geuze ma skúsenosti s vedením tímov či v Holandsku alebo celosvetovo. Medzinárodne je uznávaným profesorom architektúry a urbanistického dizajnu a prednáša na viacerých svetových univerzitách.

So svojou firmou získal Geuze ocenenia ako Dutch Maaskant Award v roku 1995 a Rosa Barba First European Landscape Prize v roku 2002. V roku 2002 bol ocenený Veronica Rudge Green Prize for Urban Design z Harvardskej školy dizajnu a v roku 2005 bol vyhlásený za lídra v jeho profesií prestížnou pozíciou kurátora pre druhý ročník International Architecture Biennale v Rotterdame. Nedávno získal Geuze a West 8 cenu ASLA Honor Award (2009), AIA Institute Honor Award (2012) a Lifetime Achievement Award v roku 2011 od BKVB – Netherlands Foundation for Visual Arts, Design and Architecture.

2. Vybrané projekty

2.1 MADRID RIO

2006 – 2011, Madrid – Španielsko

Mesto Madrid vykopalo 43 kilometrové tunely pod mestom aby vylepšilo dopravnú infraštruktúru mesta. Šesť kilometrový úsek tunelov, ktorý vedie popri rieke Manzanares sa týmto pádom zmenilo na park. Podstatnou časťou projektu bolo zapojiť už existujúce zelené plochy a spojiť ich s novými návrhmi. Zásluhou premiestnenia cestnej komunikácie pod zem sa zabezpečilo podzemné parkovanie pre 1000 automobilov a možnosti vytvorenia parkovej plochy na celom území. Výsadbou a samotným návrhom sa toto miesto stalo veľmi populárnou lokalitou pre miestnych ale i návštevníkov mesta Madrid. Zo starého kráľovského paláca sa stala moderná interpretácia originálneho kráľovského sadu kde sa pestujú viaceré druhy ovocných drevín, ktoré sú vysádzané do skupín, čím tvoria uzavretú záhradu. V samotnom parku je dominantným prvkom voda. Rieka, z ktorej bol vytvorený mestský kanál je obohnaná architektonickými stenami a vodné prvky ako trysky, a prúdy sa objavujú v rôznych častiach parku. Mosty, ktoré sa nachádzajú na rieke Manzanares boli navrhnuté architektom Danielom Canogarom a tvoria ich masívne betónové konštrukcie v tvare oblúka. Tieto mosty dopĺňajú modernú architektúru celého parku.

Osobne sa mi veľmi páči myšlienka podkopania hlavných ťahov cestnej komunikácie a tým získanie jedinečného priestoru pre lepšie využitie daného priestoru. Zrušením nadzemnej komunikácie sa prostredie stáva čistejším a príjemnejším prostredím pre oddych v preplnenom veľkomeste. Veľkú rolu v návrhu tu hrá aj fakt, že hlavnú dominantu tvorí rieka pretekajúca cez územie. Tým pádom bola možnosť vytvorenia promenády s nábrežím a prepojenia okolitých parkov. Po dizajnovej stránke sa mi celý návrh páči, jeho členitosť a pestrosť predstavuje smer mne veľmi blízky. Striedajúce sa otvorené plochy s uzavretejšími priestormi s výsadbou drevín dodávajú dynamiku návrhu. Pre mňa najatraktívnejší prvok návrhu je peší most navrhnutý uhlopriečne pozdĺž rieky a fakt, že most je doplnený o výsadbou drevín. Ornamenty dlažby na otvorených plochách sú atraktívne a preto aj pozorovateľ, ktorý má väčší odstup od samotného parku má zážitok z pohľadu smerom na park. Pešie chodníky, ktoré tvoria klukaté tvary pomedzi pestré výsadby drevín či iných rastlinných druhov v súlade sú efektne doplnenie pravidelného urbanizmu Madridu. Vodné prvky obohacujú tento priestor, dodávajú sviežosť a podporujú potrebnú vlhkosť v letných obdobiach. Herné prvky pre deti, skatepark či len línia lavičiek s výhľadom na okolité mesto či vodný tok znamenajú, že toto miesto nemusí byť len prechodnou časťou mesta ale aj samotnou destináciou.

2.2 TORONTO CENTRAL WATERFRONT

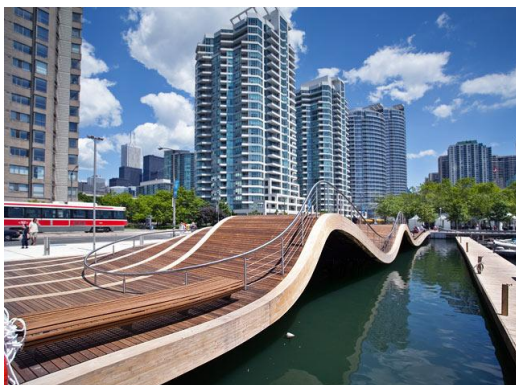
2006, Toronto – Kanada

Hlavné nábrežie mesta Toronto sa rozprestiera v dĺžke 3,5 kilometra pozdĺž jazera Ontario a je priamo napojené na centrum mesta. Prioritou návrhu bolo zabezpečenie prepojenia mesta a jazera. Hlavnú časť tvorí promenáda, ktorú dotvárajú série peších mostov nad hladinou vody.

SPADINA WAVEDECK

2007 – 2008, Toronto - Canada

Spadina wavedeck je celodrevená konštrukcia, ktorá sa rozprestiera medzi Queens Quay Boulevard a jazerom Ontario. Konštrukcia leží nad hladinu vody

a poskytuje tak priamy kontakt mesta s vodou. Kontúra dreveného móla pripomína vlny a samotné mólo je delené na niekoľko častí s rôznymi výškami a sklonmi stúpania. Geometria móla je presne vymeraná aby rozdiely medzi prevýšením vytvárali miesta na sedenie a rôzne znížené časti pre jednoduchý prístup k vodnej ploche. Tým pádom priestor ponúka viac možností ako využiť mesto a tiež jazero Ontario. Wavedeck je len jedna zo súčastí nábrežia v meste Toronto, za ktoré získalo ocenenie. Mólo nadväzuje na sériu peších chodníkov, ktoré spájajú niekoľko okolitých atrakcií.

Dizajn dreveného móla ma zaujal od prvej chvíle keď som ju zbadal. Jeho vlnistý tvar je príjemná zmena od klasických vodorovných plôch zväčša používaných v podobných návrhoch. Samotná zmena sklonu ponúka herné možnosti pre deti, zábavný prejazd pre okolo idúcich cyklistov a tiež jej dodáva zaujímavý pohľad. Myslím si, že pre akékoľvek veľkomesto je dôležitý styk s prírodou a mobiliár umiestnený na kraji móla ponúka dokonalé posedenia nad vodnou hladinou.

2.4 PLAYA DE PALMA

2008, Malorca - Španielsko

V roku 2008 vyhrala spoločnosť West 8 súťaž o prestavbu 1450 hektárovú Playa de Palme. Turistická lokalita dostala členitý návrh spojený s diverzitou a jednoduchým princípom.

Pri návrhu Playa de Palma bola kladený veľký dôraz na históriu a ľudí, ktorí obývajú toto miesto. Prioritou nebol turizmus. Aj keď dnes je to turistická destinácia, kedysi tomu tak nebolo a návrh sa nesnažil vytvoriť striktné turistické miesto ale zachovať aj autenticitu územia. Súhlasím s myšlienkou zachovania histórie a tradícií daného územia, pre ktoré je návrh vytvorený. Je ale podstatné postupovať s dobou a spojiť moderný štýl života s tradičnými prvkami a formou života v danom území. Návrh zapája nie len pobrežie ale aj intravilán mesta Palma. Zdá sa mi vhodné zapojiť diverzitu územia a ponúknuť lokálnym obyvateľom ale aj turistom rôzne aktivity. Okrem samotného využitia pláže a promenády je dobré vidieť snahu zapojenia športovísk a kultúry hlbšie v meste. To tak isto znamená aj prepojenie určitých častí mesta a vytvorenie zelených plôch.

2.5 GOVENORS ISLAND PARK AND PUBLIC SPACE

2007 – 2016, New York, USA

Ostrov nachádzajúci sa v New Yorku, ktorý bol kedysi opustený sa pretransformoval a premenil na samotnú destináciu a zároveň aj pamiatku mesta New York. Rozloha tohto parku predstavuje 87 árov. Severná časť tvoriaca historickú časť predstavuje 33 árova nová časť, v ktorej sa nachádza park ktorý má rozlohu 40 árov. Hlavná promenáda, dlhá 2,2 míle, kopíruje pobrežie ostrova. Dizajnový tím strávil stovky hodín na ostrove za každého počasia aby pochopili a správne určili všetky aspekty daného územia. Podľa mapových podkladov, stretnutiami s návštevníkmi a zisťovaní informácií o daných podujatiach konajúcich sa na ostrove dokázali vytvoriť masterplán územia. Návrh zobrazuje požiadavky a pocity ľudí, ktorí dané miesto navštevujú a trávia čas v okolí. Ostrov ponúka zmenu prostredia z prepchatého veľkomesta a zabezpečuje ľuďom zeleň a klud. Na ostrove sa spájajú výhľady na siluetu mesta a New Yorkský prístav ako aj príjemný pohľad na okolitú vodu a oblohou.

Tento ostrov ma vynikajúcu polohu a potenciál. Rozhodnutie využiť ostrov sa mi veľmi páči a samotné rozdelenie na historickú a pobytovú časť je dokonalé stvárnenie miesta. Ostrov je dostatočne veľký a preto aj využitie môže byť pestré. Návrh športovísk, oddychových zón a historických pamiatok je dokonalá kombinácia. Miesto poskytuje krásne panoramatické výhľady na mesto New York. Návrh členitej siete komunikácií prelínajúce zelené plochy tvorí impozantnú kompozíciu a výhľad z mestských častí mrakodrapov je veľmi atraktívny. Centrálna časť ostrova tiež zahŕňa súkromné zástavby rodinných domov a teda celý ostrov tvorí ako keby jedno samostatné mesto na vode v srdci veľkomesta ako je New York.

2.6 RÍO CALI PARK

2014 - Dnes, Cali – Kolumbia

Toto územie sa nachádza vo Valle del Cauca a obklopuje ho pohorie Andy. Mesto Cali ovplyvňujú tri podstatné časti a to pohorie, ktoré formuje údolie, rieka vedúca cez dažďový prales a stará železnica vedúca k Pacifickému oceánu. Do tohto autami preplneného prostredia sa West 8 snažili vniest priestor, ktorý ponúka väčšie možnosti pre cyklistov a peší pohyb. Ponúka jednoduchý a bezpečný presun medzi rozličnými dopravnými uzlami tohto mesta. Okrem zamerania sa na ľudí, ktorých hlavným prostriedkom dopravy je bicykel sa tiež snažili vytvoriť miesto kde sa obyvatelia Cali môžu stretávať a tráviť voľný čas.

Vzhľadom na deforestáciu hornej časti rieky je návrhom aj prepojenie parku s prirodzenou štruktúrou okolia rieky a tým podporiť zapojenie mestskej časti a pretransformovanie do revitalizovanej ekologickej krajiny.

2.7 JUBILEE GARDENS

2005 – 2012, London – Veľká Británia

Renovácia záhrad Jubilee bola dokončená včas pre oslavy v roku 2012 a boli tiež kľúčovou destináciou počas letných olympijských hier v Londýne v roku 2012. Park sa rozprestiera v srdci Londýna medzi budovami Festival Hall a Country Hall. Mierne zvýšený priestor umožňuje jedinečné výhľady na okolité pamiatky ako je veža Big Ben a budova parlamentu. Modulácia terénu umožňuje návštevníkom tiež dramatický pohľad na rieku Temža a panoramatické výhľady

na mesto. Zelené plochy symbolizujú anglický tenisový klub Wimbledon a biele kamenné prvky majú farbou pripomínať známe biele skaly na pobreží Doveru. Široké chodníky poskytujú príjemné miesto pre neoficiálne stretnutia ako aj kultúrne podujatia a priestor je doplnený detským ihriskom. V parku je vysadených 94 typických anglických parkových drevín ako je anglický dub, buk lesný či lipa. Atraktívne kvetinové záhony evokujú klasické záhony kráľovských parkov Británie. Jubilee záhrady boli pôvodne vytvorené v roku 1977 na oslavu jubilea kráľovny Elizabeth II. a boli zničené počas výstavby linky londýnskeho metra. Tým pádom sa naskytla možnosť prestavby tohto priestoru na prvotriedny park. Cez park prechádzajú niekoľké pešie ťahy spájajúce dôležité dopravné uzly mesta. Napriek tomu toto miesto nie je len prechodná časť ale tiež destinácia, čo bolo jedným z úmyslov návrhu. Park je totiž využívaný 24 hodín denne. Jeho vynikajúca poloha, dostupnosť a okolité pamiatky zabezpečia aby sa tento park stal jeden z najvýznamnejších centrálnych miest celosvetovo.

Návrh Jubilee parku je dobre premyslený a vyniká najmä kvôli svojej vynikajúcej polohe. Jeho okolie ponúka fantastické výhľady a prítomnosť zelene znamená pre návštevníkov príjemné prostredie na trávenie voľného času. Pre mňa veľmi blízky je hlavne návrh vyvýšených zelených plôch, ktoré sú delené svetlými pešími komunikáciami. Návštevník má dobrý pocit zo zelene a dokáže sa jednoducho pohybovať cez park pri čom z diaľky táto členitosť ponúka pekný pohľad a oblé tvary chodníkov znamenajú dynamickosť a rozbitie pravidelných a chladných tvarov historických budov. Mobilár je vyriešený posadením samotných zelených plôch nad terén a tým umožňuje ľuďom posedenie pozdĺž celého trávnik. Zelené

plochy poskytujú návštevníkom príjemné posedenie na tráve pod korunami stromov s výhľadom na mesto Londýn čo je skvelý relax. Nočné nasvietenie parku a vysadenej zelene je spestrenie pobytu v nočných hodinách a London eye, ktorý je v noci vysvietený do pestrých farieb pôsobí dramaticky. Nočné výhľady na Londýnsku panorámu, ktorá sa odráža v rieke Temža sú zážitok o to viac keď sa človek nachádza v prírodnej časti veľkomesta.

2.8 SAGRERA LINEAR PARK

2011, Barcelona – Španielsko

Nová diagonála zelene predstavuje vzhľad promenády Barcelony 21. storočia. Je to hlavný ťah pre cyklistov a peší pohyb ľudí a predstavuje novú éru zelenšieho a obývateľnejšieho priestoru. Cieľom je zabezpečiť a vylepšiť biodiverzitu a posilniť ekológiu mesta. Tento pás zelene umožňuje vstup do mesta cez prírodné údolie Besós kde sa samotná zeleň napája a tvorí súvislý prechod až do parku La Sagrera. Celé to poskytne jedinečnú možnosť ako sa dostať z divokých Katalánskych Pyrenej a priamo do centra hlavného mesta. Príjemne zatienené chodníky a cyklotrasy ponúkajú pre návštevníkov pohľady a spoznanie jednotlivých prostredí častí mesta ako Sant Andreu, Sant Martí, a cez historickú záhradu El Clot Park, park končí na pobreží mora. Park spája krajinu, architektúru, históriu a vodné prvky, ktoré prechod cez samotný park spríjemňujú a obohacujú. Návštevníci, ktorí sa do parku dostanú pomocou vlakovej dopravy

z iných častí Európy, cyklisti z okolitých pohorí, alebo ľudia prichádzajúci priamo z mesta Barcelony pešo, si môžu vychutnať zelené privítanie, ktoré je spojené s prvkami histórie.

Takýto zelený pás vchádzajúci do mesta je príjemný spôsob ako sa vo veľkomeste pohybovať medzi rôznymi časťami. A spôsob umiestnenia hlavných dopravných ťahov pod úroveň zemského povrchu znamená možnosť využitia priestory na zazelenenie a vytvorenie parkovej promenády. Ponechanie len bočnej dvojprúdovej cestnej komunikácie umožňuje tiež jednoduchý prístup k všetkým častiam parku.

2.9 MALECÓN, PUERTO VALLARTA

2011, Puerto Vallarta, Mexiko

Malecón je súčasťou dlhodobého plánu ako posilniť lokálnu identitu Puerto Vallarta a zabezpečiť mu pozíciu v dnešnom turistickom priemysle. Jeden kilometer dlhá promenáda na pobreží poskytuje ľuďom miesto kde sa stretávajú a spája ich s historickým centrom miesta. Aby sa mohla doceliť hlavná myšlienka modernizácie priestoru, bolo územie uprednostnené pre peší pohyb. V tomto priestore bolo vysadených až 300 kusov palmových drevín (*Wodyetia bifurcata*), ktoré poskytujú tieň. Miesto je tiež strategicky nasvietené a tvorí romantickú atmosféru v nočných hodinách. Napriek zmenám a modernému prístupu si toto miesto zachovalo svoj historický charakter vďaka tradičnej technike uloženia dlažby. Táto technika sa nazýva "Mosaico Vallarta" a umelec pomocou nej vytvoril symbolické prvky pre Vallarta.

Promenády sú typické pre miesta s pobrežím a správne uchopenie návrhu je dôležité. Myšlienka architektov o zachovaní histórie a tradície spojená s moderným štýlom je to čo každé takéto miesto potrebuje. Tvar vyvýšených zelených plôch sa mi do prostredia úplne hodí a vyvoláva vo mne dobré pocity a harmóniu celého návrhu. Ornamenty v dlažbe sú vynikajúcim spestrením celého miesta a dodávajú autenticitu tejto promenáde. Nasvietenie vyvýšených zelených plôch a samotnej výsadby v nočných hodinách predstavuje atraktívnu destináciu pre turistov ako aj domácich obyvateľov. Výsadba palmových drevín priamo v dlažbe dodáva návrhu moderný prístup a výber drevín je typický pre toto miesto. Posedenie tvoria kamenné okraje zvýšených zelených plôch so zeleňou za chrbtom a výhľadom na more alebo historické mesto.

2.10 CAPE GRACE, MONACO

2009, Monako - Monako

Nápad rozloženia Monaka nad vodnú hladinu a tak zväčšiť rozlohu udáva nový štandard tohto druhu vo svete. Návrh odráža klasický štýl Monaka a zároveň vnáša moderný pohľad a možnosti. Tento moderný návrh udržuje typický urbanizmus tohto miesta pričom vnáša optimizmus pre ďalší rozvoj. Verejný priestor, do ktorého patria parky, námestia, promenády a cyklochodníky v spojení s novými kultúrnymi, súkromnými či komerčnými zariadeniami tvorí nový urbanistický zážitok. Vďaka Cape Grace sa Monako môže rozšíriť a tak poskytnúť obyvateľom viac možností a ponúknuť priestor pre nových prisťahovalcov, ktorí chcú žiť na tomto mieste. Poloha miesta vytvára nový vzhlad pobrežia Monaka a ľudia si tu môžu užiť príjemné spojenie s vodou. Nábřežie je vyhradené priamo pre aktivity, ktoré umožňujú kontakt s vodou a výhľady na vodnú plochu a okolie. Zelené plochy sú základnou časťou návrhu územia čím tvoria príjemné a obývateľné miesto. Tienisté dreviny vypĺňajú voľné plochy a lemujú ulice. Väčšina budov má zelené strechy čím sa vytvára dojem, že záhrady Monaka sa tiahnu až na more. Balkóny sú tak isto čiastočne tvorené rastlinstvom a spolu dotvárajú pocit záhradného mesta. Z vyšších bodov pozorovania sa Cape Grace bude zdať ako kontinuálny prechod zelenej krajiny či mesta záhrad až nad more.

Myšlienka záhradného mesta posadeného nad hladinu vody je jedna z najatraktívnejších návrhov aké si viem predstaviť. Uvoľniť tak preplnený intravilán a poskytnúť obyvateľom nový priestor. Dizajn samotného ostrova je veľmi moderný a prvky ako strešné záhrady či zapojené balkónové výsadby sú presným odrazom modernej záhradnej architektúry miest. Spojenie modernej architektúry, urbanizmu a zelene je podľa mňa kľúčovým prvkom pre správne uchopenie moderného mesta. Monako je mestom bohatých a návrh vďaka myšlienke ostrovného mesta odráža snahu mesta ponúknuť ľuďom väčšie možnosti.

3. Záver

Tvorba West 8 a samotného Adrianna Geuzeho je pre mňa zaujímavá, pretože spája urbanizmus s krajinou. Vnáša zeleň, farbu a pestré tvary do miest. Jeho tvorba je často zameraná na historickú podstatu a tradície daného územia, zároveň však dokáže vniesť moderný štýl, sofistikovanú technológiu a funkčnosť do územia. Spojenie miestneho umenia a vnášaním nových návrhov sa snaží konkrétnemu územiu pomôcť a zviditeľniť ho. Návrhy nespočívajú len vo výsadbe drevín či rastlinných druhov a mobiliáru ale riešia problém z globálneho hľadiska. Často sa do návrhu námestia či nábrežia zapájajú okolité parky či divoká príroda. Prechod z rozvoľnenej prírody postupne až do centra intravilánu je niečo čo vo veľa mestách chýba. Často je mesto striktne oddelené od okolitej prírody a parky v ňom sú uzavreté výstavbou. Prepojenia zelenými pásmi či rôznymi prechodmi cez parky až po centrálné námestia je podľa mňa základom modernej záhradnej architektúry veľkomiest. Návrhy Geuzeho ponúkajú a ukazujú ako sa tento problém dá riešiť a celé to doplniť aj o atraktivitu a samotné destinácie. Tvorbou malých parkov, športovísk a kultúrnych pamiatok pozdĺž zelených pásov či promenád zabezpečí koncentráciu ľudí a vytvorí sa pobytové zóny pre obyvateľov miest. Jeho štýl je veľmi blízky smeru, ktorým sa chcem ako záhradný architekt uberať.

4. Zdroje

Použité fakty z webovej stránky: [<http://www.west8.nl/projects/>]

Fotodokumentácia použitá z webovej stránky: [<http://www.west8.nl/projects/>]